

Wethouders & collegevorming 2022

Rapport De Collegetafel, november 2022/januari 2023
Update: februari 2026 (vanwege uitvoering controle)

Hoofdpunten rapport Wethouders & collegevorming 2022

1. Het gemiddeld aantal wethouders per gemeente (344 gemeenten sinds de raadsverkiezingen van 2022) komt voor het eerst uit boven vier: 4,14 wethouders per gemeente
2. Het aantal wethouders na de formatie is gestegen door het grote aantal uitbreidingsposten en geringe aantal vervallenposten. Het saldo van uitbreiding minus vervallen wethoudersposten is 136 minus 35 = 101 posten erbij (een record in vergelijking met eerdere formatieperioden na de raadsverkiezingen sinds 2022)
3. Lokale partijen hebben hun positie als grootste in de lokale democratie versterkt. Lokale partijen hebben 491 wethouders (432 in 2018), bij een totaal van 1425 is dat een percentage van 34,45 procent. Sinds 2002 is er nooit een dergelijk aandeel wethouders voor een partij geweest. Het CDA had het record in handen in 2002 met 29,39 procent (497 wethouders op 1691 wethouders).
4. Het aantal vrouwelijke wethouders is gestegen naar 28,35 procent (404 op 1425). In 2018 kwam het aantal vrouwelijke wethouders voor het eerst uit op 25,22 procent. De grens van 30 procent vrouwelijke wethouders is dus nog niet gebroken!
5. Het aantal colleges met uitsluitend vrouwelijke wethouders heeft een record van zes colleges gehaald. Tot nog toe was vier colleges met uitsluitend vrouwelijke wethouders (2002, 2006, 2010) de hoogste score. De zes colleges met uitsluitend vrouwelijke wethouders zijn in: Bunnik (3), Culemborg (3), Ouder-Amstel (3), Terschelling (2), Teylingen (4) en Tytsjerksteradiel (3).
6. Er zijn 46 gemeenten die zowel in 2022 als vier jaar geleden in 2018 uitsluitend mannelijke wethouders benoemden na het proces van raadsverkiezingen, coalitieonderhandelingen en het benoemen van nieuwe colleges. Hieronder zijn grote gemeenten als Nissewaard en Enschede.
7. Het aandeel wethouders dat terugkeert en dus overgaat van het oude college naar het nieuwe college, na de collegevorming van 2022, is 47,04 procent (597 wethouders op 1283). Het aantal wethouders dat niet meer terugkeert in het eigen college is 672 wethouders (52,95 procent). Vier jaar geleden was het aantal afvallers 51,63 procent. Het aantal wethouders dat toen doorging naar het nieuwe college was toen 46,36 procent. Het record is 2014 toen met 632 wethouders die doorgingen, goed voor een percentage van 48,09 procent.
8. Het aandeel nieuwe wethouders komt uit op 777 (56,6 procent) wethouders. Deze nieuwe wethouders zijn een gevolg van de keuze door een partij die in het college is gebleven maar wel met een andere wethouder, door het aantreden van een nieuwe collegepartij en door de uitbreiding van colleges met nieuwe posten voor wethouders. Onder deze nieuwe wethouders tientallen jonge wethouders (twintigers en dertigers).
9. Het aandeel wethouders van buiten de raad (zowel uit als buiten de gemeente) is gestegen van 30 procent in 2018 naar 36,53 procent in 2022 (502 op 1374 wethouders). Een derde deel (170 op 501 wethouders) komt van buiten de gemeente.
10. De duur van de collegevorming heeft in 2022 nieuwe records gebroken. Vlieland had 229 dagen (16 maart 2022 raadsverkiezingen – 31 oktober 2022 afronding collegevorming met benoeming wethouders) nodig en brak daarmee het record uit 2018 van Enkhuizen (188 dagen). Den Haag vestigde voor de gemeenten met meer dan honderdduizend inwoners een nieuwe record en kwam uit op 195 dagen en brak daarmee het record van Enschede uit 2018: 103 dagen.

Wethouders & collegevorming 2022 alle uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek op een rij:

1. Op 16 maart 2022 vonden er gemeenteraadsverkiezingen plaats. Het aantal gemeenten was 345 maar door de samenvoeging van Weesp met Amsterdam daalt het aantal gemeenten daarna naar 344 gemeenten.
2. Op 16 maart 2022 waren er 1324 wethouders in functie. Er zijn 51 wethouders die blijven zitten omdat er geen verkiezingen zijn in hun gemeente, deels omdat er in november 2021 en november 2020 herindelingsverkiezingen hebben plaatsgevonden, deels omdat er herindelingsverkiezingen plaatsvinden in november 2022. Het betekent dat er 1283 demissionaire wethoudersposten zijn, waarvoor de vraag geldt: gaan deze demissionaire wethouders door (over naar het nieuwe college) of worden zij vervangen door een andere wethouder?
3. De collegevorming waarin een raadsprogramma of coalitieprogramma wordt gemaakt en dat wordt afgesloten met de benoeming van wethouders wordt afgesloten op 31 oktober 2022 wanneer Vlieland als laatste gemeente zijn wethouders benoemd voor de collegeperiode 2022-2026.
4. Bij de registratie van de wisselingen als gevolg van collegevorming is voor elke gemeente als uitgangspunt genomen: de wijzigingen ten opzichte van de samenstelling van het demissionaire college op 16 maart 2022. Wanneer wethouders na hun benoeming als nieuwe wethouder voor de periode 2022-2026 zijn gestopt of ten val zijn gekomen in de periode tot 31 oktober 2022 (de dag dat Vlieland het proces afrondde) blijft buiten beschouwing.
5. Op 16 maart 2022 waren er 1324 wethouders in functie, inclusief 51 wethouders van gemeenten zonder verkiezingen. Op 31 oktober 2022 leverde het eindresultaat van collegevorming op dat er 1425¹ wethouders zijn, minus 51 wethouders die geen raadsverkiezingen hadden, en dat is goed voor een resultaat van 1374 wethouders die benoemd zijn bij aanvang van de nieuwe collegeperiode 2022-2026 in hun gemeente.
6. Het gemiddeld aantal wethouders na collegevorming.
Het totaal aantal wethouders na collegevorming is: 1425.
Het aantal gemeenten door het wegvallen van Weesp is: 344
Het gemiddeld aantal wethouders per gemeente is: 4,14
Conclusie: het is voor het eerst sinds de invoering van het dualisme dat het gemiddeld aantal wethouders uitkomt boven vier per gemeente.

Zie tabel 2 uit Valkuilen voor wethouders:

¹ Het cijfer 1425 is de uitkomst van een nadere controle die heeft plaatsgevonden in het kader van het Wethoudersonderzoek 2022 en die is ingevoerd per 3 januari 2023. Het cijfer van 1371 is daardoor aangepast naar 1374. Alle daarmee samenhangende wijzigingen zijn in deze aangepaste rapportage verwerkt.

Tabel 2 Gemiddeld aantal wethouders na collegevorming (2002-2018)

Startjaar raads- en collegeperiode	Totaal aantal wethouders na collegevorming	Totaal aantal gemeenten	Gemiddeld aantal wethouders per gemeente
2002	1691	496	3,41
2006	1569	458	3,43
2010	1507	431	3,50
2014	1483	403	3,68
2018	1475	380	3,88

7. De collegevorming in 2022 heeft een verbreding van de colleges opgeleverd. Er zijn meer wethoudersposten nodig geweest om tot een college te komen. De reden: door de fragmentatie in de gemeenteraad waren er meer partijen nodig om tot een college te komen. Hoe is dit in beeld te brengen. Er zijn gemeenten waar er minder wethoudersposten nodig waren om tot een nieuw college te komen; het gevolg daar zijn wethoudersposten vervallen en zijn colleges qua aantal wethouders kleiner geworden. Daar staat tegenover dat in veel gemeenten het nieuwe college niet mogelijk was zonder meer wethoudersposten voor de meer partijen die nodig waren om een nieuw college te ondersteunen. In deze gemeenten is er in vergelijking met de samenstelling van het demissionaire college op de dag van de raadsverkiezingen sprake van een uitbreiding van het aantal wethouders.
- Er is in 2022 sprake van een record want het saldo van uitbreiding van wethoudersposten minus het vervallen van wethoudersposten is: 136 minus 35 = plus 101 (een record). Zie voor de uitkomsten sinds 2002 tabel 3 uit Valkuilen voor wethouders:

Tabel 3 Saldo van versmalling en verbreding van colleges met het uitbreiden en vervallen van wethoudersposten

Collegevorming na raadsverkiezingen in jaar	Aantal wethoudersposten als gevolg van uitbreiding van het college	Aantal wethoudersposten vervallen na collegevorming	Saldo van uitbreiding minus vervallen wethoudersposten
2006	109	65	+ 44
2010	114	64	+ 50
2014	134	42	+ 92
2018	128	36	+ 92

De partij met de meeste wethouders na collegevorming is het blok van de lokale partijen gebleven. Het aandeel van de lokale partijen in de totale wethouderskoek is groter dan ooit. Zij komen uit op 491 wethouders op een totaal van 1425 wethouders, dat is goed voor een recordaandeel van 34,45 procent. Het CDA kwam na de collegevorming van 2002 uit op 29,39 procent (497 wethouders op 1691). Alleen in absolute zin hebben de lokale partijen dus het aantal van 497 CDA-wethouders in 2002 in deze formatie van 2022 niet weten te overtreffen. Zie voor de vergelijkende cijfers de resultaten voor de jaren 2002, 2006, 2010, 2014 en 2018 tabel 4 uit Valkuilen voor wethouders:

Tabel 4 De partij met de meeste wethouders na de collegevorming (2002-2018)

Jaar van collegevorming na raadsverkiezingen	Partij met meeste wethouders	Aantal wethouders voor grootste partij(blok)	Aandeel wethouders van grootste partij(blok)
2002	CDA	497 wethouders op 1691 wethouders	29,39%
2006	PvdA	441 wethouders op 1569 wethouders	28,10%
2010	lokale partijen	339 wethouders op 1507 wethouders	22,49%
2014	lokale partijen	393 wethouders op 1483 wethouders	26,50%
2018	lokale partijen	432 wethouders op 1475 wethouders	29,28%

8. Bij het rangschikken van alle 1422 wethouders na collegevorming ontstaat er de volgende top-10 (met tussen haakjes het verschil met aantal wethouders na de collegevorming van 2018):
1. Lokale partijen – 491 wethouders (was 432 wethouders in 2018)
 2. CDA – 214 wethouders (was 288 in 2018)
 3. VVD – 190 wethouders (was 235 in 2018)
 4. D66 – 118 wethouders (was 101 in 2018, wint dus)
 5. PvdA – 106 wethouders (was 103 in 2018, wint dus)
 6. GroenLinks – 87 wethouders (was 98 in 2018)
 7. ChristenUnie -51 wethouders (was 70 in 2018)
 8. SGP – 44 wethouders (was 39 in 2018, wint dus)
 9. Leefbaar – 24 wethouders (was 13 in 2018, wint dus)
 10. GroenLinks/PvdA 5 wethouders plus PvdA/Groen Links 11 = 16 wethouders (was in 2018: 9 PvdA/GL plus 1 GL/PvdA samen 10 wethouders)
 11. CU/SGP 11 wethouders plus SGP/CU 5 wethouders = 16 wethouders (was in 2018 16 CU/SGP plus 8 SGP/CU, samen 24 wethouders)
 12. SP – 14 wethouders (was 24 in 2018)
 13. Partijloos – 10 wethouders
 14. FNP – 9 wethouders (6 wethouders in 2018, wint dus)
 15. Alle partijen – 8 wethouders
 16. Partij voor de Dieren - 4 wethouders (0 wethouders in 2018, wint dus)
 17. Denk – 3 wethouders (0 wethouders in 2018, wint dus)
 18. Volt – 2 wethouders (0 wethouders in 2018, wint dus)
 19. Boer & Burger - 1 wethouder (0 wethouders in 2018, wint dus)
 20. Overigen

Ter vergelijking de rangschikking naar politieke kleur na de collegevorming 2002, 2006, 2010, 2014 en 2018, zie tabel 5 uit Valkuilen voor wethouders:

Wethouders & collegevorming 2022, onderzoek DeCollegetafel

3 januari 2023 (controle-update: februari 2026)

Tabel 5 Top 10 van het aantal wethouders per partij na collegevorming (2002-2018)

2002	2006	2010	2014	2018
1. CDA: 497	1. PvdA: 441	1. lokalen: 339	1. lokalen: 393	1. lokalen: 432
2. lokalen: 380	2. CDA: 384	2. CDA: 317	2. CDA: 323	2. CDA: 288
3. PvdA: 295	3. lokalen: 265	3. VVD: 284	3. VVD: 196	3. VVD: 235
4. VVD: 279	4. VVD: 224	4. PvdA: 243	4. D66: 145	4. PvdA: 103
5. CU: 51	5. GroenLinks: 69	5. D66: 89	5. PvdA: 133	5. D66: 101
6. GroenLinks: 49	6. CU: 66	6. GroenLinks: 56	6. CU: 79	6. GroenLinks: 98
7. D66: 45	7. SGP: 30	7. CU: 55	7. GroenLinks: 57	7. CU: 70
8. Leefbaar: 30	8. SP: 27	8. SGP: 35	8. SP: 53	8. SGP: 39
9. SGP: 25	9. D66: 17	9. SP: 18	9. SGP: 40	9. SP: 24
10. SP: 10	10. CU/SGP: 10	10. Leefbaar: 14	10. Leefbaar: 21	10. CU/SGP: 20
	11. Leefbaar: 8	11. CU/SGP: 11		11. Leefbaar: 13

9. Vrouwelijke wethouders

Het aandeel vrouwelijke wethouders is na de collegevorming 2022 uitgekomen op 28,35 procent (404 vrouwelijke wethouders op een totaal van 1425 wethouders). In 2018 was voor het aandeel vrouwelijke wethouders voor het eerst meer dan een kwart (25,22 procent).

10. Vrouwelijke colleges

Het aantal colleges van burgemeester en wethouders met uitsluitend vrouwelijke wethouders is in 2022 uitgekomen op zes colleges. Daarmee is de hoogste score van vier colleges uit 2002, 2006 en 2010 gebroken.

Het aantal colleges met uitsluitend mannelijke wethouders is in 2022 gedaald. In 2018 waren dat nog 130 gemeenten. In 2022 zijn er 94 gemeenten met uitsluitend mannelijke wethouders (oftewel geen enkele vrouwelijke wethouder)

De colleges met alleen vrouwelijke wethouders (tussen haken het aantal vrouwelijke wethouders) zijn te vinden in:

2002-2006 – 4 – Landsmeer (3), Laren (2), Rozendaal (2) en Texel (3).

2006-2010 – 4 – Huizen (3), Menaldumadeel (3), Ubbergen (2) en Vlissingen (4).

2010-2014 – 4 – Huizen (3), Ubbergen (2), Onderbanken (2) en Het Bildt (2).

2014-2018 – 3 – Het Bildt (3), Ubbergen (2) en Ouder-Amstel (3).

2018-2022 – 2 – Appingedam (2) en Gemert-Bakel (4).

2022-2026 – 6 – Bunnik (3), Culemborg (3), Ouder-Amstel (3), Terschelling (2), Teylingen (4) en Tytsjerksteradiel (3).

Bron: www.decollegetafel.nl

De 94 gemeenten met uitsluitend mannelijke wethouders zijn: Aalsmeer, Aalten, Ameland, Assen, Baarn, Beek, Beekdaelen, Bergeijk, Bernheze, Beuningen, Boekel, Borne, Brielle, Bunschoten, Castricum, Cranendonck, Dantumadiel, Deurne, Dinkelland, Druten, Eersel, Eijdsen-Margraten, Enkhuizen, Enschede, Etten-Leur, Goeree-Overflakkee, Goes, Gulpen-Wittert, Haaksbergen, Harderwijk, Harlingen, Heerlen, Heiloo, Heumen, Heusden, Hogeveen, Horst aan de Maas, Hulst, Kampen, Kapelle, Katwijk, Kerkrade, Landgraaf, Laren, Leiderdorp, Lingewaard, Lopik, Medemblik, Meijerijstad, Midden Drenthe, Molenlanden, Nissewaard, Nordeast Fryslân, Noordwijk, Oegstgeest, Oldambt, Oosterhout, Opsterland, Oss, Overbetuwe, Putten, Reimerswaal, Renswoude, Reusel de Mierden, Rhenen, Rijssen-Holten, Scherpenzeel, Schiermonnikoog, Sliedrecht, Someren, Son en Breugel, Stede Broec, Steenwijkerland, Texel, Tholen, Tynaarlo, Urk, Valkenburg aan de Geul, Veenendaal, Veere, Venray, Vlissingen, Voerendaal, Voorschoten, Vijfheerenlanden, Westerveld, Westland, Woensdrecht, Wormerland, Zandvoort, Zevenaar, Zoeterwoude, Zuidplas en Zwartewaterland.

Uit een vergelijking met de 130 gemeenten die in 2018 uitsluitend mannelijke wethouders hadden na de collegevorming kan worden vastgesteld dat de volgende 46 gemeenten zowel in 2018 als in 2022 een college met uitsluitend mannelijke wethouders benoemden:

Zwartewaterland, Zuidplas, Zoeterwoude, Wormerland, Woensdrecht, Westerveld, Voerendaal, Veere, Veenendaal, Urk, Tholen, Steenwijkerland, Son en Breugel, Someren, Scherpenzeel, Rijssen-Holten, Reusel de Mierden, Reimerswaal, Putten, Overbetuwe, Oss, Opsterland, Nissewaard, Kerkrade, Hogeveen, Heusden, Heumen, Harlingen, Goeree-Overflakkee, Etten-Leur, Enschede, Eijdsen-Margraten, Eersel, Druten, Deurne, Dantumadiel, Cranendonck, Castricum, Brielle, Borne, Boekel, Beuningen, Bernheze, Beek, Baarn en Aalten.

11. Wisselingen na collegevorming – doorgaan, afvallers en nieuw

11a. Doorgaan

Het aandeel wethouders dat na de raadsverkiezingen en de collegevorming doorgaat als wethouder is 47,04 procent. Dit zijn wethouders die op de dag van de raadsverkiezingen demissionair wethouder werden en dus zitting hadden in het oude college en die na de verkiezingen en de collegevorming terugkeren (als het ware: doorgaan) in het nieuwe college. In absolute zin gaat het om 597 wethouders die overgaan van het oude naar het nieuwe college. Hiervan zijn er 581 die van dezelfde partij zijn gebleven en zestien wethouders zijn van het oude naar het nieuwe college overgegaan maar in het nieuwe college vertegenwoordigen zij een andere partij. Het aandeel wethouders dat in 2022 doorgaat is vergelijkbaar met het aandeel wethouders dat in 2018 doorging; toen was het 48,36 procent. Het hoogste aandeel wethouders dat doorgaat van oude naar het nieuwe college was in 2014 met 632 wethouders die goed waren voor een percentage van 48,09 procent.

Aandeel wethouders dat overgaat van oude naar nieuwe college (zie ook tabel 16 Valkuilen voor Wethouders, kolom 4 en 5, voor 2006 tot en met 2018):

2006 – 600 – 43,41 procent

2010 – 611 – 44,66 procent

2014 – 632 – 48,09 procent

2018 – 592 – 48,36 procent

2022 – 597 – 47,04 procent

11b. Afvallers

Het aandeel wethouders dat na de raadsverkiezingen en collegevorming niet meer terugkeert is 52,95 procent (672 wethouders). Dit zijn wethouders die op de dag van de raadsverkiezingen demissionair wethouder werden en dus zitting hadden in het oude college en die na de

verkiezingen en de collegevorming niet meer terugkeren (als het ware: niet meer doorgaan) in het nieuwe college.

Aandeel wethouders dat niet meer terugkeert in eigen college (zie ook tabel 16 Valkuilen voor Wethouders, kolom 6 en kolom 7, voor 2006 tot en met 2018):

2006 – 782 – 56,58 procent

2010 – 757 – 55,33 procent

2014 – 682 – 51,90 procent

2018 – 632 – 51,63 procent

2022 – 672 – 52,95 procent

11c. Nieuwe

Het aantal nieuwe wethouders na de collegevorming van 2022 komt uit op 777 wethouders. Dit zijn wethouders die geen zitting hadden in het oude college dat op de dag van de raadsverkiezingen demissionair werd.

De herkomst van deze 777 wethouders is drieledig. De belangrijkste groep is omdat er een andere partij in het college is gekomen: 390 wethouders. Een tweede groep zijn de wethouders voor partijen die in het college zijn gebleven maar wel – in vergelijking met het demissionaire college op de dag van de raadsverkiezingen – een andere wethouder naar voren hebben geschoven die is benoemd: 233 wethouders. Een derde groep zijn de wethouders die als gevolg van uitbreiding in het college als het ware nieuw toetreden in vergelijking met het demissionaire college op de dag van de raadsverkiezingen: 139 wethouders.

Voor een vergelijking met de herkomst van nieuwbenoemde wethouders na het proces van collegevorming in voorgaande jaren (zie de tabel 17 uit Valkuilen voor Wethouders):

- Andere partij nieuwe wethouder
 - 2006 – 485
 - 2010 – 448
 - 2014 – 421
 - 2018 – 375
 - 2022 – 405
- Zelfde partij andere wethouder
 - 2006 – 245
 - 2010 – 216
 - 2014 – 207
 - 2018 – 213
 - 2022 – 233
- Nieuwe wethouder vanwege uitbreiding
 - 2006 – 109
 - 2010 – 114
 - 2014 – 134
 - 2018 – 128
 - 2022 – 139

Resultaten nieuwe wethouders:

De collegevorming heeft in 2022 dus als resultaat dat het aantal zelfde wethouders in vergelijking met het demissionaire college uitkomt op 597 (47,04 procent).

Het aantal nieuwe wethouders vanwege een andere partij en vanwege zelfde partij, maar andere wethouder komt uit op 638 en het aantal nieuwe wethouders als gevolg van uitbreiding komt uit op 139 => totaal nieuwe wethouders in 2022 komt uit op 56,68 procent (777 nieuwe wethouders in vergelijking met de wethoudersposten in het demissionaire college op de dag van de raadsverkiezingen van 16 maart 2022).

In deze tellingen zijn de 51 wethouders van de gemeenten die geen raadsverkiezingen hadden buiten beschouwingen gebleven.

De collegevorming 2022 laat dus ook zien dat het aantal nieuwe wethouders aan de hoge kant is.

1. In de collegevorming van 2022 is het aantal nieuwe wethouders door het aantreden van een andere partij hoger: 405, terwijl in 2018 dat er 375 waren. In 2006 was deze score 485.
2. De score op partijen die in het college bleven maar met een andere wethouder zijn gekomen is evenmin een record. In 2022 zijn dit er 233, terwijl in 2006 dat er 245 waren.
3. De score op uitbreiding en daarmee nieuwe wethouders in vergelijking met het demissionaire college is in 2022 een record. In 2018: 134 en in 2022: 139 wethouders door uitbreiding.

Bij deze drie conclusies hoort de constatering dat er in 2022 minder gemeenten waren dan in voorgaande jaren.

De totalen voor (andere, in dit onderzoek nieuwe, wethouder vanwege andere partij) plus (andere wethouder maar wel dezelfde partij) plus (andere wethouder vanwege uitbreiding) levert de volgende absolute cijfers op in de wetenschap dat er elk jaar minder gemeenten zijn:

2006 – 485 plus 245 plus 109 = 839

2010 – 448 plus 216 plus 114 = 778

2014 – 421 plus 207 plus 134 = 762

2018 – 375 plus 213 plus 128 = 716

2022 – 405 plus 233 plus 139 = 777

12. Wethouders van buiten

Het aantal wethouders van buiten de raad is in 2022 na de collegevorming vergeleken met het aantal wethouders van buiten de raad na de collegevorming in 2018.

Het gaat hierbij om de wethouders die na de raadsverkiezingen van maart zijn benoemd.

1. Wethouders uit en buiten de raad in 2018 – totaal benoemd: 1415

- a. Wethouders van buiten de raad: 424 = 30 procent

- b. Wethouders uit de raad: 991 = 70 procent

2. Wethouders uit en buiten de raad in 2022 – totaal benoemd: 1374

- a. Wethouders van buiten de raad: 502 = 36,53 procent

- b. Wethouders uit de raad: 872 = 63,46 procent

3. Aantal gemeenten met uitsluitend wethouders uit de raad (raadsverkiezingen in 335 gemeenten in 2018, 332 gemeenten in 2022)

- a. 2018 – 100 = 29,9 procent

- b. 2022 – 74 = 22,3 procent

4. Aantal gemeenten met uitsluitend wethouders van buiten de raad (raadsverkiezingen in 332 gemeenten in 2018, 332 gemeenten in 2022)
 - a. 2018 – 18 = 5,4 procent
 - b. 2022 – 13 = 3,9 procent

5. Wethouders 2022 van buiten de raad, onderscheid uit gemeente en buiten de gemeente
In 2022 zijn er 501 wethouders van buiten de raad:

- a. Uit de gemeente – 341 wethouders – 68,06 procent
- b. Buiten de gemeente – 170 wethouders (170 op 501 = 33,9 procent)

OPMERKING 170 wethouders die van buiten de gemeente komen op een totaal van 1371 wethouders = 12,39 procent waarvoor de ontheffingsdiscussie speelt bij benoeming aan begin collegeperiode.

Bron: www.decollegetafel.nl

13. Duur formatie c.q. collegevorming

Het proces van collegevorming heeft in 2022 nieuwe records opgeleverd. Tot 2002 moest het nieuwe college binnen zes weken na de raadsverkiezingen worden benoemd. Met de invoering van de dualisering is de duur van de collegevorming vrijgegeven. Het heeft elke formatie tot steeds langer durende processen van collegevorming (het vaststellen van een nieuw coalitieakkoord of raadsprogramma plus het benoemen van de wethouders in het nieuwe college).

De lengte van de formatie wordt berekend vanaf de dag van de raadsverkiezingen tot de dag dat de wethouders voor het nieuwe college zijn benoemd.

13a. Lengte van formatieduur in 2022:

De ranglijst naar gemeenten die het langst deden over het proces van collegevorming in 2022 ziet er als volgt uit:

1. 31 oktober 2022 – 229 dagen – Vlieland
2. 29 sept – 197 dagen – Bergen NH
3. 27 sept – 195 dagen – Den Haag
4. 29 aug – 166 dagen – Den Helder en Putten
5. 21 juli – 127 dagen – Someren en Geertruidenberg
6. 20 juli – 126 dagen – Voerendaal
7. 14 juli – 120 dagen – Almere, Landsmeer, Waalre
8. 13 juli – 119 dagen - De Fryske Marren, Haaksbergen, Roermond, Sittard-Geleen, Tubbergen, Westerkwartier
9. 12 juli – 118 dagen -Bloemendaal, Tytsjerksteradiel, Reimerswaal, Smallingerland
10. 11 juli – 117 dagen - Hattem, Medemblik
11. 8 juli – 114 dagen - Gorinchem
12. 7 juli – 113 dagen - Huizen, Kampen, Oldebroek, Pekela, Teylingen, Voorschoten, Waterland
13. 6 juli – 112 dagen - Midden-Delfland en Noordwijk, Tiel
14. 4 juli – 110 dagen – Ameland

Bron: www.decollegetafel.nl

13b. De cijfers van de lengte van de formatie in 2002, 2006, 2010, 2014 en 2018 zien er als volgt uit:

Ten eerste, de langste formatie voor alle gemeenten:

Recordhouders formatieduur per gemeenteraadsverkiezing:

Na GR 2006 – Winterswijk – 100 dagen

Na GR 2010 – Diemen – 127 dagen

Na GR 2014 – Zutphen – 100 dagen

Na GR 2018 – Enkhuisen – 188 dagen

Na GR 2022 – Vlieland – 229 dagen

Bron: www.decollegetafel.nl

Recordhouders formatieduur grote gemeenten (met meer dan 100 duizend inwoners) per gemeenteraadsverkiezing:

Na GR 2006 – Rotterdam – 72 dagen

Na GR 2010 – Den Haag – 79 dagen

Na GR 2014 – Den Haag – 99 dagen

Na GR 2018 – Enschede – 103 dagen

Na GR 2022 – Den Haag – 195 dagen

Bron: www.decollegetafel.nl

14. Wethouders van buiten, nader bekeken

In het kader van dit onderzoek Wethouders & collegevorming is ook bekeken welke gemeenten in 2018 en 2022 wethouders uitsluitend uit de raad hadden (de zogeheten klassiek monistische methode):

Welke gemeenten in 2018 en 2022 wethouders uit de raad:

3 tot 6 K (11 raadszetels) – Rozendaal

6 tot 10 K (13 raadszetels) – Noord-Beveland, Zoeterwoude

10 tot 15 K (15 raadszetels) – Harlingen, Simpelveld

15 tot 20 K (17 raadszetels) – Beek (L.), Dantumadiel, Drechterland, Hillegom, Someren

20 tot 25 K (19 raadszetels) – Borsele, De Wolden, Laarbeek, Maasgouw, Tubbergen

25 tot 30 K (21 raadszetels) – Albrandswaard, Beuningen, Sint-Michielsgestel

30 tot 35 K (23 raadszetels) – Gemert-Bakel, Hendrik Ido Ambacht

35 tot 40 K (25 raadszetels) – Hof van Twente, Moerdijk, Montferland

40 tot 45 K (27 raadszetels) – Dronten, Etten-Leur, Huizen

45 tot 50 K (29 raadszetels) – Kerkrade, Utrechtse Heuvelrug

50 tot 60 K (31 raadszetels) – Heerenveen, Pijnacker-Nootdorp

60 tot 70 K (33 raadszetels) – Veenendaal, Zeist

70 tot 80 K (35 raadszetels) – Roosendaal

80 tot 100 K (37 raadszetels) – Nissewaard

100 tot 200 K (39 raadszetels) – Den Bosch, Emmen

200 of meer (45 raadszetels) – geen

Bron: www.decollegetafel.nl

Vanzelfsprekend is er dan ook gekeken naar welke gemeenten in 2022 uitsluitende wethouders buiten de raad hadden (tussen haken of vetgedrukt vermeld wanneer dat ook in 2018 was):

3 tot 6 K (11 raadszetels) – Terschelling (ook in 2018), Vlieland

6 tot 10 K (13 raadszetels) – geen

10 tot 15 K (15 raadszetels) – Hilvarenbeek (ook in 2018), Lopik (ook in 2018), Oudewater (ook in 2018), Reusel de Mierden

15 tot 20 K (17 raadszetels) – Midden-Delfland, Westerveld

20 tot 25 K (19 raadszetels) – Borne, Oldebroek (ook in 2018)

25 tot 30 K (21 raadszetels) – Aalten, Bergen NH

30 tot 35 K (23 raadszetels) – geen

35 tot 40 K (25 raadszetels) – geen

40 tot 45 K (27 raadszetels) – geen

45 tot 50 K (29 raadszetels) – geen

50 tot 60 K (31 raadszetels) – Smallingerland

60 tot 70 K (33 raadszetels) – geen

70 tot 80 K (35 raadszetels) – geen

80 tot 100 K (37 raadszetels) – geen

100 tot 200 K (39 raadszetels) – geen

200 of meer (45 raadszetels) – geen

Bron: www.decollegetafel.nl

Ter vergelijking is ook in beeld gebracht welke gemeenten alleen en uitsluitend wethouders van buiten de raad had in 2018 (en tussen haken ook in 2022):

3 tot 6 K (11 raadszetels) – Terschelling (ook in 2022),

6 tot 10 K (13 raadszetels) – Scherpenzeel

10 tot 15 K (15 raadszetels) – Hilvarenbeek (ook in 2022), Lopik (ook in 2022), Montfoort, Nederweert, Oudewater (ook in 2022), Uitgeest, Westvoorne

15 tot 20 K (17 raadszetels) – Enkhuizen, Heerde, Oirschot

20 tot 25 K (19 raadszetels) – Oegstgeest, Oldebroek (ook in 2018), Putten

25 tot 30 K (21 raadszetels) – geen

30 tot 35 K (23 raadszetels) – geen

35 tot 40 K (25 raadszetels) – geen

40 tot 45 K (27 raadszetels) – Zwijndrecht

45 tot 50 K (29 raadszetels) – geen

50 tot 60 K (31 raadszetels) – Barneveld

60 tot 70 K (33 raadszetels) – geen

70 tot 80 K (35 raadszetels) – geen

80 tot 100 K (37 raadszetels) – geen

100 tot 200 K (39 raadszetels) – Deventer

200 of meer (45 raadszetels) – geen

Bron: www.decollegetafel.nl